

СЕРДАЛО

евет

Max 20 кеп.

Советски Социалистически Републикай Союза Партийно-Правителственни делегацияс, Германен
социалистически едни партени Германски-Демократически республикан Правителствани делегациясца
влаший даъча нъамаълех йола

ЦХЪАН ЯЪ ЗАЯВЛЕНИ

Германен социалистически едни пар-
ген а, Германски Демократически Респуб-
ликан Правителствен а делегатес аялар,
шоай Советски Союзаца дола дохалург-
доаца доттагал дерригача немецки хал-
ца вахара гйулакхаш кьоастадара кий-
то я.

Завода эшараш

Октябрь 40 шу дызара сийна

Деррига советски адамаш доккхача хьинарийла, заводашка, фабрикашка, шахташка, совхозий, колхозий кхашка, доахан леладеча фермашка — шолх балхаш мел деш йолча моттигашка шой дегламан, ннз кхо ца беш кхьагеш да кердача, кхьагеша толамашда, сийленца Сийлахь — йоккхача Октябрьски социалистически революцион 40 шу дызара духал даха. Деррига советски адамаш санна, цу доккхача цийна кийчлуш а «Ачалкх» яха дарбан хий доаккхача завод коллектив а. Балхаш дикагла дарна социалистически ях а оттая ССКП Маггалбикан горкомой горисполкомой кулгал а деш, завода коллективо шера лаьрхл йолча балха план 8-ча август кхоачашйир — 600 эзар шуша дарбан хий даькхаш ялар.

Иштта дика ший план кхоачашйа «Ачалкх» доккхача завода коллектив Октябрь 40 шу дызара ден сийна керда социалистически деклараш тйаьлаь — Октябрьски празник хьагашотта дегла из дарбан хий дакххарна шера лаьрхл хинна шой план 160 процент кхьагеш йоаца кхоачаше.

Завода коллективацара хлара саг тйахувш а социалистически ях шой коллектив котыжкхара, мамотта дукхагла «Ачалкх» яха дарбан хий кхьагеша толамаш дала.

Кхоачамбоацараш дукха да

Ала дезаш да, завода коллектива балхача дукха а халонаш, кхоачамбоацараш хин

лар. 40 километр гаьна ший продукция дйаххача езащ завод йоллашех а, май бетта 16-ча дйахх денз цхьаккх лелаш автомашин яд завода. Цу гйулакхо чйагла новкьарла ю эшшача тайпара болх дла ца бохийташ а, «Ачалкх-сульфатин» яха керда дарбан хий доаккх моттиг йолитла кхоачашде торо ца хулийташ а.

Ачалкхерча мипералын хий доккхача завода балха нормаш тйахкхачаш еш йола Баркинкова.

Кхьагеша толамаш дарбанна йалаьмате боккх лаьрхлам бола из дарбан хий дукхагла доаккхирдолаш мамотта новкьостал дйра меттел, Кавминразлива треста управлюшчи волча н. Медведев 16-ча мае № 74 йола приказ а теча, заводгара дла а яккх Минводерча шушай заводана дйаелар тйахара автомашин. Балха планаш кхоачаше а «Ачалкх-сульфатин» хий доаккх керда моттиг йилла а безам болча за

вода болхлостта нийса доацаш хет ца мара йоаца машин шояшкхара дйаькх а. «Ачалкх» яха завод машини ца хилча яргйацйла массанена а ха дезаш да.

Кхачан промышленноста трестан управлюшчи волча нов. Корешес дош-м деннадар заводана августа бутт тйахкачелехь ца е шнй автомашин лургья, аьнна, цхьабакьда, дешо е завода эшаш йола хламаш хьатла а кхьагеш е заводо доаккхаш дола дарбан хий кхьагеша толамаш мергдолча метурни салойитилга, царта кхашка, фермаш тйа кхьагешитилга, царна хьахамаша гйо дегла влашагдолла безам болаш вар из. Кьонача Масуда гйо дир Ленина цйерах йолча колхоза партен организацион секретара нов. Рыбакас. Цо хьахер дир Масуда кьамашта юкьера доттагйаг чйагдара гйулакх дйаххача де, колхозерча хьалхале лелайрий опыш шера дйаюуца, гуш йола агитация керда яккх аьнна.

Фуд завода эшар

Октябрьски революци хинна 40 шу дызара сийна шой балха план 160 процент тйахкхаше аьнна, хьатйаланца деклар дйазь кхоачашдарна а дарбан хий доаккх керда моттиг йилларна а завода эшаш а хилназа дйаюуцаш а да: ца — шнй автомашин, 250 эзар — кхьагеша толамаш ах литр чуйода яьса шушаш, херх хьаька а, херх хьаьканза а дукха хьу, цйеношпа тйагетта аьшк, 20 эзар йнсаьна етта кирпич, иштта кхьагеша а.

Нохч-Палитлай АССР-а Совнархоза а Оргкомитето а, кхь тйаьна ца а доахаш, сйа новкьостал де деза Ачалкхерча дарбан хий доахача завода — дйаххачйа еза цунга лакхехька вай белгалыь балха планаш кхоачашйарна хилназа яргйаца хламаш, тйахка за вода коллективо дйазь кхоачашйарна Октябрь 40 шу дызара сийна ше тйаьлаь доккхий деклараш.

Х. БЕРСИЕВ.

БЕЗАМ ХИЛЧА МОЛЛАГЛА Я БОЛХ ТОАЛУ

Ачхой-Мартанерча районе Лермонтово яхача юрта шой моттигашка юха цйабакьха дукха нохчий мала нах а кхал нах а ба. Кхашка, фермаш тйа кхьагеша толамаш керда доахаш юртабоахам дегла боалбеш ба уж. Царца дйаьла дукха лаяь кхьагеша еа комсомолец Цацаев Масуд а. Ца кхьаьча дукха ха ялалехьа юртарча клуба заведуюшый оттавир из. Балха опыш дика еше а ший юртахошка дйагй културни салойитилга, царта кхашка, фермаш тйа кхьагешитилга, царна хьахамаша гйо дегла влашагдолла безам болаш вар из. Кьонача Масуда гйо дир Ленина цйерах йолча колхоза партен организацион секретара нов. Рыбакас. Цо хьахер дир Масуда кьамашта юкьера доттагйаг чйагдара гйулакх дйаххача де, колхозерча хьалхале лелайрий опыш шера дйаюуца, гуш йола агитация керда яккх аьнна.

Масудал массехк кйир тйаьлаг цйаьнай библиотека заведуюшый йола Йоманлова Рукьилат.

«Цхьаннена уллалара кхьера дйаьтатта а мотгордац, хьаьна хуле ловам эйбе а халадац», яхаш цхьа кина да, кхьан планаш а увтгаше, цхьан берг баька вай а воай болш — аьнна лаьрхлар Масуден, Рукьилатен.

Июнь бутт бовш оттайир цар кварталын план, хьаьта хлара бетта календарин план а увтга ю цар.

Ше лаьрхл план кхоачаш а еше «Октябрьнакь» яха выставка кйичйир Рукьилата, хьаьта В. И. Ленина балхаш а, З. Орджоникидзе «Путь большевика» яха а иштта кхьаь дола а кинжкхаш долаш витрина а йир цо.

Библиотека кинжкхаш дешаца цйагла пенех хьалтеча «СССР-а кьамий доттагйаг», «Илам а дйа», «Хьаьжйиш — вай руька» — яха плакаташ доакх.

Юртар кхьагеша толамаш шой балха дйа йуше дйаьла библиотеке болх. Дукхагйбарий кердаьча газетаца безам ба, цхьабарий бе керда «Илам а вахар а», «Кьона колхозник», «Огонек» яха журналаше доакх, хьаьта абонимента юкьер дукха дешархой а хул. Царна юкье хул юртарча механизатораш Газабев Абу, лимханов Ширвани, дегсада болхло Курбанова

Дика дояркаш

Сийлахь — йоккхача Октябрьски социалистически революцион 40-шу дызара сийна яхье бовларца хлара фуражний латтарча шера ши эзар килограмм шурый яккх аьнна денна дош сийленца кхоачашйеш боакх Карагалински района «Красный пахарь» цйерах йолча колхоза доаханелорхой. Планах 1.350 килограмма йолча эзарен кхоблаь кхьоткьаь цхьайта килограмм шурый яккх аьнна дош хлэнале а хьаь

Зуьма иштта кхьаьбараш а. Фермаш тйа а хьатта тйа а дйа-юха кхуьаь библиотека дйаьжоаьий Рукьилата, хьаьта из библиотека лелаш ше раьза а хинна тйаьйац шурый товарни ферме учетчик волча Астемиров Хьумида. Хьаьхерч лелаше ферме дйа-юха кхуьаьаь библиотека заведуюшый а комсомолка Тюрна Нина.

Шойла дага бовлаш новкьостал а деш массови балхаш кхоачаш ду кьонача болхалош Масуден Рукьилатен.

Дукха ха йоацаш световой газета а хьаьхер цар кхьагеша толамаш. Цу газета материал а цхьана гулйир цар, шера актив даька а йоалаше.

Ленина цйерах йолча колхоза кхьагеша толамаш Сийлахьча Октябрь 40 шу дызара сийна лаяьца социалистически ях кхоачашйараш дувар световой газетта тйа.

Карикатураш а яр газета тйа, цхьан карикатура кйал яьдац дар: «Мекьаьарех дела, шояш мекьаьа мила».

Световой газета шоллагйа даька божабеттархой опыш юьшаш дар. «Моаршал хилда Октябрь 40 шу дызара сийна доккхий толамаш доахача хьалхале леладеча божабеттархойташ» — яьдац дар цхьан кадра тйа.

Газета тйахьарча кадраш тйа библиотеке керда кинжкхаш даьжаракх, клубе драматический кружок хьаьларакх хоям бора

Юрта баькача балхаьнацара доь безам совьаькхьар газетта, хьаьта хьаттар тйа ларгйа болх ца бераш хьаьлархул кхьаьга ба а йоаь бригадир нов. Мацаев.

Иштта балхаш де йолаенный Лермонтово яхача юртарча клуби библиотеке. Хьаьларча бетташка даьча балхаш хьаькхь Рукьилатен, Масуден культурно — просветительни болхлой сийдола профессий езащ а, хьаьта юртарча балхаьнацара секретарде хилиьта а, кхьагеша толамаш доккхий балха толамаш даьхити а, царна юкьера доттагйали дисциплиней чйагйе а хьаьргдолаш хилар.

Шоашта хьаьлишха латтараш доккхий деклараш дола а ховш, шоаш хьаьлаьча болх беза а безаш из тоа а беш дйаьху Масуден Рукьилатен.

СУЛТАНОВ К.

„Ингушски“ совхоза отделеной болх тоабе беза

Маггалбикерча «Ингушски» совхоза кхоалагйац отделеной тоаьм болаш болхлой бац юкьерча доаханга хьаьжа, наьаьхьаь санны эшаш доаханга валла 15 саг вале волаш 7 саг, божба бетта эшаш 23 саг вале, волаш 16 саг, йаьсаьча хьаьжа эшаш 7 саг вале, волаш 3 саг — маравац, жаьулаьша хьаьжа эшаш 32 саг вале, волаш 14 саг маравац.

Из иштта хилар совхозе балхаш де нах ца хилар дац. Цхьаннахьаь балха а боаьш совхозе болх а ца беш лелаш нах ба, масала Белхорев Мар-эбик, Мержоев Уматйир, иштта кхьаьбараш. Балха баьа мотгордолаш бола нах балха ца аьаьрах боаьхам лелабар гйулаьх телха латт цу отделе, хлэнзе а 6—7 бежан а массехк жа а дейнац цига.

Ала дезаш да дика балхаш а деш шой деклараш кхоачаш а деш цу отделе дукха нах хилар. Масала, Мержоева Лидя божба бетташ а, Даубеков жа

доаржаьш ва, иштта кхьаьбараш а.

Вотча хьал тйа № 4 йолча отделеной доахан леладуча фермаш. Доахан мелаш дола хий Алхан-чурт каналара да, дукхагйа йолча хана цу хий Маггалбикерча мазутни хий деглаьт. Из иштта хиларх хлара латтаргара йоаккхаш шура 50—60 литр кйезгйеннай. Из хьал дика довазш да Маггалбикерча ССКП Горкоман Горисполкоман, цхьабакьда, гйулаьх тоадарна хлара деш дац.

Наьаьхьаь санны цу совхозе эр-сий меттала ешаш лекцеш яьле, гйаьлгйа а нохчий а меттала цхьаккх а лекци йийша яц, хлэнзе влашагйа лекторски группа я цу юкье 5 гйаьлгйа а нохчо а волаш.

Совхоза парторганизаци, партенгорком декларйи а цу совхоза гйулаьхашка хьаьжа а царна гйо де а. Болхлостта юкьера политико-хьетама болх лакхье беза.

КОСТОЕВ.

Насарен районе тансоматорни парк йилла еза

Насарен районе дуккхаш нах цйенош деш. Уж хьаьдеш эшаш йола материалац цйенош деча моттигашка дйаьтйаьхьаь гьор-ворда, машин ца ко-райаьлаш дукхагйаь наьаь балхаш тйаьхьаьдуьл. Районерча совхозий, предприятйей ннз дйаьхьаь цйенош деш мел волча сага транспорт луш новкьостал де. Цаь хинна йац аьхлална а малаьча нах а ги а екхаш материалац шой цйенош деча участкашка дла тйаьхуьаьш йола моттигаш.

Районерча организациешкара

транспорт нах гйо де хьаькхочаш ца хиларал совх, геттара хала да цига ший аьхаш машин лаьа. а. Мухь кхуьаьш йола такеш йоацаш я. Нах чйаьла новкьостал а хургидар, деш латта цйенош сйаьла йнсте а доаьхьаь районе тансоматорни парк йоларе, наьаьхьаь санны йнза парк йилла йиш ца хуле, кйезгйаьла яьле а 5—6 грузовой такси хила еза Насарен райо-не.

В. ТОДЛИЕВ, Насаренча юртабоахам техникума шофер-инструктор.

1.857 ЭЗАР СОМ АХЧА КХОДАЬД

Шолжа-Палитйара аьцентоний завода коллективо Сийлахь — йоккхача Октябрьски Социалистически революцион 40 шу дызара сийна чйагйа дйаьла доахаш лелабу шой болх. Ворт бетта йоаьла план хьаьхьаьла йнстйаькхьаь заводерча болхлосте гьованаше, август бетта лавьхл 4,5 миллион сом мах бола тйаьхьаьла йола растворителеш планал тйаьхьаь дйаьнай. Цу продукцие мах аь шера лобхенна 2,5 процент, балхаш боала пайда дукхаьр 6 процент планал совх лобхенна из баьхьаь 1.857 эзар сом аьча кходаьд.

Яхьаьча хьаьла дел инженеранов. Ильясов кулгалдеча кертерча цеха технологах. Масса хана шой деклар тйаьхьаь дйаь дйаьла йола продукци аьхьаьш я н. н. Федотован, Берникован смениш. Шой техно-логический гйулаьх нийса леладеш локхалоаттаде шба аппаратури, струндеш, электросвар-чик вола нов. Новак иштта кхьаьбараш а.

Шоашта карагйаьнаьча толамех тоаьм ца беш, заводера коллектив кйичлуш я кердача совгьаьтаца советски йаьдала 40 шу дызара ди дездарна.

ДИКА БОЛХ БУ БРИГАДА

Йаьли-юрта юкье хьу кхьаькхаш я Дзейтов Абуьара куьлаь ду бригада. Хлэнзалехьаь 300 кубометр хьу кйичйаь яьни из.

Дукха хьу еза Казахстанерей Киргизерей цйаь баькхача гйаьлгйаштен нохаштен керда цйенош хьалдеча.

Иа хьа тйада дукха ха яц. Де за да хлара сахьат. Из дика ховш ба бригаданаьра кхьаьгеша толамаш. Юрра-ден сарралла хьу кхьаькхаш ба уж шоашта ходаьчаьча участк тйа. Цар кйичье еза 700 кубометр хьу. Кйичаььаьчяьла совхозо ший транспорта-

ца хьаьчу а ена, шой совхозе балхаш деш болча, цйенош деча гйаьлгйаь кхьаьгеша толамаш дйаьлургьаь из.

Цу хьу кхьаькхача бригаде болх геттар дика беш ба Барахови, Ханиеви, Булатови, иштта-кхьаь бараш а.

Кхьаьгеша толамаш фусаьмаша йаьлаьбарна Советски Союьа Коммунистически партен ЦК-си СССР-а Министрий Советон бача, соьама чйаьлаь раьза а долаш кхьаь а дикаь болх бергба оаьа — йоа Дзейтов Абуьара.

А. О. МАЛЬСАГОВ.

Нефтяной техникумана керда цйенош

Уж шера июль бетта нохье керда, дйаьза влашгйаь дйаь цйенош хьалде доладеннац Шолжа-Палитйара нефтяной техникумана. Уж цйенош хьалду Дагестански улуьа тйа. Химен, теплотехникан, электро-техникан, буьуь тохара, геоло-ген, маьхь-даьттан технологен, иштта кхьаьча йнлман доакьй а кабинеташ лаборатореш

хургия дешара корпусе, цул совнах 250 сага лаьрхл аьктони зал а Шолжа-Палитйаь эьтгара йоккхаш йола спортивни зал а хургия цу цйеношча.

Советски катйгйа наьага дешйитарай дйаька хьетаьма уж хьаькхьаьбаран цхьаькхаш хлараь кходеш дац Советски йаьдал. Даим йокхо ю цо катйгйа на-ха эшачун.

ГАНИЖЕВ А.

Амбулаторни фельдшер

1957-шера июнь бетта ший дезалца Казахстанера цйаьен-ваьм кьона фельдшер Цокйев Бамат-Гйри. Цйаьена дукха ха ялалехьа Тьаьхьа-Мартан района Буматарча больнице балха эттаь из.

Больницерча аптеке моьлаш йохкаш а ва Бамат-Гйри. Цйаьлаьш болча наьага эьде-лаьца, лаьрхл хьаьжаш хилаьрах из нах дукха веза.

Дукха ха йий Бамат-Гйри йа

лорациьа болх бу аьнна шийга хьаьтгача, Бамат-Гйре аьлар: «Медицински школе яккхачул тйаьхьаьла цхьан шера болх баьб аз, цхьаькхаш шера укьаьза болх баьчул тйаьхьаьла медицински институте деша гйортаь со. Дукхача гйаьлгйа а нохчий а катйгйа нах лорал йомаьдар боккхача лаьрхлamera гйулаьх да».

ГАНИЖЕВ А.

Дика балхаш ду

Шелковский районе Ленина цйерах йолча сельхозартеле шой мекхца цйабакьа бахаш ба нохчий бнй дезал.

Дика-болх барах колхозник Батиев Абуьар дика сий деш ва. Цун дезалах кхо саг болх бергболаш ва. Цена гйиш-

лош еча топтар хьа тйа кху-хьаьш ва из.

Батиев нормаш хлара деннц 3.200 кирпичи лонга тйа йилла езаьча, 5000 кирпичи юл.

НОГАЕВ.

РЕДКОЛЛЕГИ.

Доаьаь дехьара

Египтера антиправительствени заговор хьаллаьцар США я

Каир. ТАСС. Каире тахан йолаенный дукха ха йоацаш укьаьза гучаькх хиннаца аьнти-правительствени заговора доакьаьшотта еш йола суд хьотташ. Из дош да лаьрхлала-ча тйаьма лакхарча-суде. Бехке веш ва шоашта юкье хьаьлаь министрш хинна вола шнй а волаш верригаш а 13 саг.

Уж бехке беча закйичене тйа дувц, уж заговориькаш хлэнз цига йолаш йола правительство дйаьохкиьла а республикан президент Насер а кхьаь бола правительствоьна членаш а боа-

белга а, йаьдала керте-адамаш-та дукхалара реакционни ннз отта белга а лерхлаш хинна хилар.

Газетаьша хьаьдуьц заговора даькьаьлархой шой зуламан гйулаьхка Малхбуьен империалистически гйаьзагара, эьтар хьаьлаь США-а а йолаш, шоаш-та новкьостал хург хиларак тийша хилар.

Журналистически гйозаро чйаьгйаь из правительствоьна дукхалара заговор хьаьлоаьш хиннар США хинна хилар.

Алжирера хьал

Париж. ТАСС. Парижски газеташа хьаьдуьц Алжирера тйаьма гйулаьх сйхденна хилар. Газеташа хоям барца йолча рай-онаьшка Французски эькаран алжирски адамаш паргйата да-хара армен отрядаштен юкье чйаьлаь тйа хинна хилар а, тйаьмах 74 алжирец вийна хилар а. Орлеанвиллена 50 кило-метр Малхбуьехка французски подразделени кйиьлен тйа ний-сьелар, хьаьта цу моттиге 10 салте ве а вийра, шиннена чов-наш а йир.

Алжирера беча хоямо хьаь-хойт кьам мукьаьдакхара кьовсаьма дукхалара репрессей чйаьгйенна хилар. Алжир а константин а тйаьма судаьша селхан ве кхьаь а суд йир кьам-нан юртаьмукьале баьхан кьов-сам лоттарашта. Алжир а Бужь а яьча гйаьлаьшка кхьаь а 23 саг лавьаь.

Селхан Гренобле алжирски кхьаьгеша толамаш юкьера поли-цейски облаьа йолаш 22 саг лавьаь.

Фестивалера цйабакхаша Швейцария делегаташ аь банитиски налет

Женева, 12 август. (ТАСС). «Вуа уьриер» яьча газето хоям бу, VI Дерригдунен ка-гийройи студентийн фестивале хинна тахан Швейцария цйаьна-ца швейцарски делегациен цхьан даькьан налет яьш шорикьш вокзале фашистски «Кланги тоаьб», вокзалерча гйулаьхер-ча нахан полицйенен бларга-пуш, дукхагй йола багаж дйа-йоаккхаш йохаш хиннаб уж.

«Вуа уьриер» хьаьхойт цу харцаьхьарча налет бехке я швейцарски печат, фестивале хинна гйулаьхаш хьаь ца хой-гаш, швейцарера цнга хинна-раш влашагй аьхьаьбараш.

Ли Син Ман хьарваьннаь

Кореян Халкьан Демократи-чески Республика мукьаьлара 12 шу дызара дий 33 аь кьубеьхьарча Кореян йаьдалхошо кьаьстла дола хьал оттадар кьулбехьарча Кореян шерито-ре тйа. Ли Син Ман хьаьрваьн-наь.

Беттах Америкаьски хьаьсперча вахарах

«Нашл сайэне» яьча аьмерикан-ски журнал хьаьхьаьдох, ракетца аьмерикански байрхьк беттагйаь хий та, яьхаш а, хьаьта цу тайпара, из аьмерикански моьх хилар дйаьхьаь-хале яьхаш а».

— Днц ма лелаш, Беттах вай 49-гйа йола штат я, аьле, дйаьхьаькаде.

И. Сичева сурт.

БАЛХА ТОЛАМАШ

Социалистически яьхе шоаш лоттаьбеча кьовсаьме боккх кхьаьгеша толам балхьаьх Шолжа-Палитйара химиче-ски завода цхьан дезала санны барт болча коллективо. Цу за-вода коллективо тькьо дн хьаьла-ча кхоачашйир ший белха бархл бетта производствени программа. Коллективо хлэнзале сентябрь бетта планах 3 миллион 240 эзари сома про-дукци аьрахийтай. Бархл бетта-чуьчуь завода коллектива барт болаш болх барца таро хилар белха осварал планациа отта-даьчул совх 10,4 процент ла-кхьаькх а, хьаьта кйичдеш долаьча продукциьх дйаьбола мах планациа лаьрхлачул 5,8 про-цент лоьабакьх а. Дйаьхьоь йолча социалистически яьхе за-вода цехашта юкье хьаьларча моттиг дйаьлаьц новкьостал Ротш-тейн начальниь а волаш йолча № 17-18 йолча технологий цехо. Цу цеха коллективо арахе-цаьш мел дола аьгон а иштта кхьаь йола продукташ а тйаьхьаь йолаш да.